

Pilot wijkgericht werken

Eindevaluatie juni 2025

SPPOH
VERSIE 3.0

Inhoud

1. Inleiding.....	2
1.1. Samenwerking tussen school en adviseur	2
1.2 Samenwerking tussen scholen in de wijk	3
1.3 Duurzame samenwerking met ketenpartners	3
1.4 Voorkomen van thuiszitters	3
2. Conclusie	4
3. Aanbevelingen	4
4. Jaarplan 2025-2026 volgend uit Ondersteuningsplan 2025-2029	5

1. Inleiding

In het schooljaar 2024-2025 is binnen SPPOH op vier locaties, Leidscheveen/Ypenburg, Leidschendam/Voorburg, Scheveningen en Centrum, een pilot uitgevoerd met als doel: *“Het versterken van wijkgericht werken binnen het samenwerkingsverband.”*

De pilot werd uitgewerkt langs vier pijlers:

1. Samenwerking school en adviseur
2. Samenwerking tussen scholen in de wijk
3. Samenwerking met ketenpartners in de wijk
4. Wijkgericht samenwerken t.b.v. voorkomen van thuiszitters

De eindevaluatie bevestigt en verdiept de bevindingen uit de tussenevaluatie. Belangrijke lijnen zoals vertrouwen, vaste aanspreekpunten, en behoefte aan structurele samenwerking blijven leidend. Deze eindevaluatie beschrijft per pijler de belangrijkste bevindingen op hoofdlijnen over alle 4 de pilot gebieden, vanzelfsprekend zijn er nuance verschillen tussen de wijken.

1.1. Samenwerking tussen school en adviseur

De samenwerking tussen scholen en adviseurs wordt in zowel de tussenevaluatie als de eindevaluatie in positieve zin belicht. Scholen waarderen met name de bereikbaarheid en zichtbaarheid van de adviseurs. Korte lijnen, vaste aanspreekpunten en de mogelijkheid om bij afwezigheid door een collega-adviseur te worden opgevangen, worden breed gezien als elementen die bijdragen aan een relatie van vertrouwen. Daarnaast wordt de inhoudelijke deskundigheid van de adviseurs vaak benoemd als een meerwaarde voor de school.

In beide evaluaties komt naar voren dat de samenwerking wordt versterkt door structureel overleg, waarbij adviseurs betrokken zijn bij zowel individuele casuïstiek als bij bredere thema's in schoolontwikkeling. Instrumenten zoals gesprekken, steunpunten en kennisdeling blijken effectief, mits deze actief worden benut.

Tegelijkertijd brengt de eindevaluatie enkele nieuwe nuances en verdiepingen aan. Zo wordt in bepaalde wijken, zoals het Centrum, door één school gesignaleerd dat er soms meer afstand tot de adviseur wordt ervaren, ondanks het overwegend positieve beeld. Daarnaast wordt het belang van kennis over andere scholen in de wijk sterker benadrukt. Ook de beperkingen rondom privacywetgeving (AVG) worden in de eindevaluatie vaker genoemd als belemmerende factor in de samenwerking en informatie-uitwisseling.

Samenvattend laat de eindevaluatie zien dat de basis van vertrouwen en samenwerking tussen scholen en adviseurs stevig is, maar ook dat er ruimte is voor verbetering in het benutten van de samenwerking in de volle breedte – niet alleen op casusniveau, maar ook in de context van school- en wijkontwikkeling.

1.2 Samenwerking tussen scholen in de wijk

Binnen de samenwerking tussen scholen in de wijk is er een voorzichtig positieve ontwikkeling zichtbaar. Informele netwerken zoals IB-netwerkbijeenkomsten, gezamenlijke trainingen en WhatsAppgroepen zorgen voor meer verbondenheid tussen intern begeleiders. Ook groeit de bereidheid om expertise te delen en om bij complexe casuïstiek mee te denken buiten de grenzen van het eigen schoolbestuur. De inzet van instrumenten zoals expertisekaarten en themabijeenkomsten – bijvoorbeeld over gedrag of traumasensitief onderwijs – draagt bij aan het versterken van onderlinge samenwerking.

Tegelijkertijd blijven er belemmeringen bestaan. Een belangrijk knelpunt is dat samenwerking nog onvoldoende bestuur doorbrekend plaatsvindt. Concurrentiegevoel tussen scholen, met name bij leerling overdrachten, blijven samenwerking in de weg staan. Daarbij blijken binnen bestuurlijke netwerken vaak sterker ontwikkeld dan de wijk brede samenwerking tussen verschillende besturen. De eindevaluatie benadrukt het belang van structurele afspraken tussen scholen en het expliciet organiseren van samenwerking rond expertise-uitwisseling om de wijkgerichte aanpak duurzaam te versterken.

1.3 Duurzame samenwerking met ketenpartners

De samenwerking met ketenpartners wordt gewaardeerd vanwege de korte lijnen, goede bereikbaarheid en het laagdrempelige contact dat in veel wijken wordt ervaren. Gezamenlijke bijeenkomsten en het zichtbaar zijn binnen elkaars netwerken versterken het vertrouwen en de continuïteit, waarbij stabiele structuren, zoals binnen SPPOH, een belangrijke rol spelen. In sommige wijken is er bovendien aandacht voor het delen van best “practices”, zoals bijvoorbeeld de nieuwsbrief (*P.S. Bulletin*) in Scheveningen.

Tegelijkertijd blijft de stagnatie in de jeugdhulp een breed erkend knelpunt dat de continuïteit van integrale ondersteuning onder druk zet. Ook bestaat er nu nog onduidelijkheid over de rollen en inzet van ketenpartners zoals schoolmaatschappelijk werk en jeugdconsulenten, wat verwarring kan veroorzaken binnen scholen. De behoefte aan vaste ketenpartners per wijk of school wordt in de eindevaluatie nadrukkelijk benoemd.

1.4 Voorkomen van thuiszitters

Binnen de wijkgerichte aanpak rondom thuiszitters is sprake van een combinatie van hoopvolle initiatieven en terugkerende uitdagingen. Positieve ontwikkelingen zijn zichtbaar in de preventieve signalering van risico's en het tijdig bespreken van leerlingen in keten overleggen. Het eerder betrekken van leerplicht, het inzetten van steunpunten en het gezamenlijk zoeken naar creatieve, out-of-the-box oplossingen binnen of nabij de wijk blijken effectief. Scholen die nauw samenwerken met ouders kunnen bovendien vaak eerder interveniëren, waardoor thuiszitten wordt voorkomen of verkort.

Hoewel er positieve ontwikkelingen zijn, blijven er aandachtspunten die verdere samenwerking en afstemming behoeven. Wachttijden in de jeugdhulp en de voortdurende beschikbaarheid van voorzieningen kunnen verbeterd worden om sneller passende ondersteuning te bieden. Deze aandachtspunten zijn bekend binnen het netwerk en er wordt continue gewerkt aan mogelijke oplossingen. De eindevaluatie onderstreept het belang van versterkte bestuur overstijgende

samenwerking en het ontwikkelen van een gezamenlijke visie om de aanpak van thuiszitters verder te verbeteren.

2. Conclusie

De eindevaluatie bevestigt dat er een stevige basis is voor samenwerking tussen scholen, adviseurs en ketenpartners. De positieve ervaringen met bereikbaarheid, korte lijnen en inhoudelijke deskundigheid van adviseurs dragen bij aan een klimaat van vertrouwen. Netwerken en initiatieven binnen de wijk zorgen voor een geleidelijke versterking van samenwerking tussen scholen en partners. Tegelijkertijd blijven er aandachtspunten, zoals het verbeteren van bestuur overstijgende samenwerking, het verduidelijken van rollen binnen de keten. Deze uitdagingen worden erkend, waarbij het belangrijk is om kleine, werkbare stappen te blijven zetten die aansluiten bij de dagelijkse praktijk van scholen en adviseurs.

3. Aanbevelingen

Op basis van de bevindingen uit dit evaluatie formuleren wij een aantal aanbevelingen die gericht zijn aan alle samenwerkingspartners – waaronder scholen, zorgaanbieders, samenwerkingsverband, etc – met als doel de onderlinge samenwerking en de ondersteuning aan kinderen en jongeren verder te versterken.

Pijler	Aanbevelingen voor kleine, werkbare stappen
1. Samenwerking school & adviseur	- Houd regelmatig korte, vaste overlegmomenten om vertrouwen te versterken en ervaringen te delen. - Werk aan het in kaart brengen van expertise van scholen in de wijk middels een expertisekaart. - Streven naar het behouden van een vaste adviseurs in een wijk gedurende de duur van het ondersteuningsplan 25-29.
2. Samenwerking tussen scholen	- Organiseer laagdrempelige, netwerkbijeenkomsten, zoals IB/directie bijeenkomsten. - Faciliteer het delen van goede voorbeelden en kleine gezamenlijke initiatieven (zoals gezamenlijke trainingen). - Werk aan het bespreekbaar maken van bestuur overstijgende samenwerking, start bijvoorbeeld met één gezamenlijke casus.
3. voorkomen van thuiszitters	- Zorg voor tijdige signalering door het structureel betrekken van leerplicht, steunpunten, samenwerkingsverband /adviseurs bij de bespreking van risicoleerlingen. - Stimuleer creatieve oplossingen binnen de wijk door ervaringen te delen tijdens bijeenkomsten.
4. Samenwerking ketenpartners	- Versterk het laagdrempelige contact door vaste ketenpartners aan een wijk te koppelen. - Bevorder het delen van best “practices” via bestaande netwerkbijeenkomsten of de nieuwsbrief Spotlight.

Deze aanbevelingen zijn bewust klein en praktisch gehouden, zodat ze gemakkelijk te implementeren zijn binnen de bestaande werkwijzen en beschikbare tijd van betrokkenen. Hierdoor kan de samenwerking geleidelijk en duurzaam versterkt worden zonder extra druk op de capaciteit van scholen, adviseurs of ketenpartners.

4. Jaarplan 2025-2026 volgend uit Ondersteuningsplan 2025-2029

De aanbevelingen uit de pilot sluiten op meerdere punten goed aan bij de wijkgerichte aanpak en de inzet op het voorkomen van thuiszitters zoals uitgewerkt in het ondersteuningsplan en het jaarplan. Zo wordt er aandacht besteed aan het organiseren van gezamenlijke startgesprekken met netwerkpartners en het in kaart brengen van expertise in de wijk. Ook het organiseren van laagdrempelige netwerkbijeenkomsten komt terug, waarmee scholen en partners elkaar makkelijker kunnen vinden en samenwerken.

Voor schooljaar 2025–2026 biedt het jaarplan veel kansen om de lessen uit de pilot verder te brengen, vanuit een gezamenlijke intentie en gedeelde verantwoordelijkheid van alle betrokken partners. Denk aan het werken met gezamenlijke casussen tussen scholen, het invulling geven (als groep) in het omgaan met uitdagingen in de respectievelijke wijk en het beter benutten van bestaande communicatiekanalen zoals de nieuwsbrief *Spotlight* om goede voorbeelden te delen. Op die manier groeit de samenwerking in de wijk stap voor stap verder – met als doel: goed en passend onderwijs voor elke leerling, zo dichtbij huis als mogelijk.